

In de gangbare teelt van bonen wordt bonenvlieg bestreden door het gebruik van een zaadcoating met insecticide. In de biologische teelt is men aangewezen op preventieve maatregelen want op het moment dat schade door bonenvlieg wordt vastgesteld, is er geen bestrijding meer mogelijk. Om de invloed van diverse maatregelen na te gaan, zijn de afgelopen jaren door PPO in Nederland en Inagro een aantal proeven aangelegd in de biologische teelt. Hieronder een overzicht van de conclusies van deze onderzoeken.

Schade door bonenvlieg

Als u boontjes teelt, kent u ongetwijfeld het fenomeen 'soldaatjes' als typisch schadebeeld van bonenvlieg. Dit zijn kiemplantjes waarvan de groeipunten zijn aangetast zodat ze geen echte blaadjes meer kunnen vormen en afsterven. De schadeverwekker is de larve van de bonenvlieg (*Delia platura*). Deze larve tast ook de kiemende zaden zelf aan. In het slechtste geval is het zaaibed zo sterk aangetast dat herzaai nodig is. Bonenvlieg kan naast bonen ook nog andere gewassen zoals pompoen, spinazie en maïs aantasten.

Grondbewerking

Niet-kerende grondbewerking verhoogt de kans op schade door bonenvlieg. Ervaringen in Nederland bevestigen dat problemen met bonenvlieg toeneemen op ongeploegde percelen. Ook het tijdstip van grondbewerking speelt een rol. Ploegen in het najaar zou meer effect hebben dan ploegen in het voorjaar. Algemeen geldt hoe vroeger de grond bewerkt wordt voor zaai, hoe minder de kans op schade. De groenbemester inwerken en het zaaibed klaarleggen, gebeurt best reeds een maand vooraf.

Geur

Bonenvliegen worden aangetrokken door de geur van vers verterend organisch materiaal. Door dit

zoveel mogelijk te vermijden, verminder je de kans op schade. Leg b.v. geen mesthoop vlakbij het perceel waar gevoelige gewassen worden geteeld. Bemest het perceel ook niet vlak voor zaaien of planten. Een proef door PPO in Nederland toonde aan dat de kans op schade effectief vermindert door eerder te bemesten. Groenbemesters worden best vroeg in het voorjaar vernietigd. Organische handelsmeststoffen vlak voorzaai worden best vermeden.

Afdekken

Door het gewas af te dekken met insectengaas of vliesdoek gedurende de gevoelige periode, kan eiafleg door bonenvlieg worden verhinderd. Grond die wordt afgedekt moet evenwel vrij zijn van poppen of eitjes van de bonenvlieg. Inagro legde in 2011 een demoproef aan op een biologisch bedrijf waar vanaf eind april tot begin juli boontjes worden gezaaid in openlucht en waar voorgaande jaren steeds veel schade werd vastgesteld. Doel van de demoproef was o.a. na te gaan wanneer moet worden afgedekt om schade door bonenvlieg te vermijden.

In twee objecten werd het zaaibed afgedekt met een klimaatnet (Howicover 38, Howitec Netting), ofwel gedurende enkele weken voor zaai tot twee weken na zaai ofwel gedurende twee weken na zaai. Over de verschillende zaaidata heen, was de opkomst in deze afgedekte objecten 9 à 10 % hoger dan in de onbedekte controle. Gezien in deze proef geen aantasting door bonenvlieg aan de zaden werd vastgesteld, was het vermoedelijk vooral een gunstiger microklimaat onder het doek dat garant stond voor een betere opkomst. Behalve de zaden kunnen ook de jonge kiemplantjes worden aangetast door bonenvlieg. Onder het klimaatdoek waren iets minder kiemplantjes aangetast door bonenvlieg, maar niet significant. Een verschil tussen de twee afdekperioden kon in deze demoproef ook niet worden aangetoond.

Het droge en warme voorjaar in 2011 zorgde ervoor dat de schade door bonenvlieg in deze proef algemeen beperkt bleef.

Bestrijding met Bio1020

Het product Bio1020 (Bayer Cropscience) op basis van de entomofage schimmel *Metarhizum anisopliae* is een erkend biologisch product ter bestrijding van de taxuskever. Ook tegen andere insecten is al een werking aangetoond. PPO in Nederland onderzoekt of het ook werkt tegen bonenvlieg. Ook in de proef door Inagro werd vorig jaar een behandeling met Bio1020 opgenomen. In deze proef kon echter geen effect op schade van bonenvlieg worden aangetoond omdat er algemeen nauwelijks aantasting was vanaf mei. In de veldproeven in Nederland werden in de afgelopen twee jaar wel positieve resultaten behaald met Bio1020.

Rassenkeuze

In de proef door Inagro vorig jaar is tenslotte een significant effect aangetoond van het gebruikte ras. De bontbloeiende rassen Rio Dulce en Rio Grande (Agro Seed Service) bleken in deze proef minder gevoelig voor aantasting door bonenvlieg dan het witbloeiende ras Proton (Holland Select). Kiezen voor een bontbloeiend i.p.v. voor een witbloeiend ras is wellicht een goede maatregel om de kans op schade door bonenvlieg in de bonenteelt te beperken.

Zelf ervaring opdoen met bontbloeiende stamslabonen ?

Wilt u dit jaar ook graag ervaring opdoen met bontbloeiende stamslabonen ? Naast een lager risico op bonenvlieg hebben gekleurdzadige bonenvariëteiten nog een aantal andere voordelen t.o.v. witzadige variëteiten. Ze beter kiemen onder minder gunstige omstandigheden wat ten dele de betere weerstand tegen bonenvlieg verklaart. Ze zijn meer koudetolerant en zonnebrand wordt voorkomen door anthocyaanvorming. Het eventueel gevormde anthocyaan verdwijnt na blancheren. Kwalitatief zouden ze minstens kunnen tippen aan de kwaliteit van witzadige variëteiten.

Als u bontbloeiende stamslaboontjes graag zelf wil uitproberen, dan hebben wij goed nieuws voor u.

Inagro stelt in samenwerking met Agro Seed Service een hoeveelheid proefzaad ter beschikking voor 5 à 10 telers. Zodoende kunt u deze bontbloeiers vergelijken met uw witbloeiende standaardras. Bedoeling is dat niet alleen u ervaring opdoet, maar deze ook deelt met andere telers. De beschikbare rassen zijn **Rio Grande** (biozaad, extra fijne sortering) en **Joaquin** (niet ontsmet zaad, zeer fijne sortering). Agro Seed Service werkt aan een biologische vermeerdering van onder andere deze bonen.

Heeft u interesse, of wil u meer info, neem dan contact op met Femke Temmerman van Inagro: tel 051/27 32 51 of femke.temmerman@inagro.be

Contactpersoon: Femke Temmerman (Inagro)

Tel: +32 (0)51 27 32 51

E-mail: femke.temmerman@inagro.be